

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobce: **Ľ. H.**

proti

žalovaný: **Krajský úřad kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava

o žalobě proti přípisu žalovaného ze dne 2. 4. 2025, č. j. KUJI 23446/2025 OZ 72/2025 Zdrav/St-1/2024, ve věci prošetření stížnosti proti postupu poskytovatele zdravotnických služeb

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 4. 6. 2025 se žalobce domáhá zrušení přípisu žalovaného ze dne 2. 4. 2025, č. j. KUJI 23446/2025 OZ 72/2025 Zdrav/St-1/2024 (dále jen „přípis ze dne 2. 4. 2025“), jímž žalovaný sdělil žalobci výsledek prošetření jeho stížnosti proti postupu poskytovatele zdravotnických služeb Psychiatrické nemocnice Havlíčkův Brod.
2. Žalobce uvedl, že byl v období od 13. 11. do 10. 12. 2024 dobrovolně hospitalizován na oddělení 6A Psychiatrické nemocnice Havlíčkův Brod, ze kterého byl dne 10. 12. 2024 propuštěn pro údajnou verbální agresivitu vůči zdravotnickému personálu a pro porušování vnitřního řádu zdravotnického zařízení. Proti propuštění z hospitalizace brojil žalobce stížností k Psychiatrické nemocnici Havlíčkův Brod a podnětem k nemocničnímu ombudsmanovi. Vzhledem k nesouhlasu s vyřízením stížnosti a podnětu ze strany ombudsmana a Psychiatrické nemocnice se žalobce obrátil s další stížností na žalovaného. Podstatou žalobcovy stížnosti bylo, že došlo k neoprávněnému propuštění z hospitalizace, jelikož se nedopustil vytýkaného jednání a toto jednání nevyplývá ani z lékařských záznamů. Zároveň žalobce upozorňuje na podjatost primáře oddělení 6A odůvodněnou rasovým původem a sexuální orientací žalobce.
3. Žalobce pokládá sdělení o vyřízení stížnosti za rozhodnutí dle správního řádu, které je oprávněn napadnout dle § 175 správního řádu a domáhat se tak ochrany ve správním a následně soudním řízení. Odkazem žalovaného na vyřízení stížnosti postupem dle § 93 zákona o zdravotních službách bylo žalobci odepřeno právo na přezkoumání rozhodnutí krajského úřadu.
4. Podle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) *soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřijatelný.*

5. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřijatelná také tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.
6. Podle § 70 písm. a) s. ř. s. jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími.
7. Podle § 93 zákona č. 372/2011 Sb., zákona o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zdravotních službách“), proti postupu poskytovatele při poskytování zdravotních služeb nebo proti činnostem souvisejícím se zdravotními službami může podat stížnost a) pacient, b) zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta, c) osoba blízká v případě, že pacient tak nemůže učinit s ohledem na svůj zdravotní stav nebo pokud zemřel, nebo d) osoba zmocněná pacientem. Stížnost se podává poskytovateli, proti kterému směřuje; tím není dotčena možnost podat stížnost podle jiných právních předpisů. Podání stížnosti nesmí být osobě, která ji podala, nebo pacientovi, jehož se stížnost týká, na újmu (odst. 1). Pokud osoba, která podala poskytovateli stížnost (dále jen „stěžovatel“), s jejím vyřízením nesouhlasí, může podat stížnost příslušnému správnímu orgánu, který tomuto poskytovateli udělil oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Zároveň uvede důvody nesouhlasu s vyřízením stížnosti poskytovatelem (odst. 2).
8. Předně soud konstatuje, že soudy rozhodující ve správním soudnictví i Ústavní soud dlouhodobě, opakovaně a neměnně dovozují, že pro posouzení přezkoumatelnosti aktu správního orgánu ve správním soudnictví je nerozhodné, jak byl tento akt správním orgánem z hlediska formálního pojat (ať už v souladu s předpisy upravujícími řízení před správním orgánem či v rozporu s nimi); rozhodující je, zda napadený akt správního orgánu svou povahou zasahuje do hmotněprávního postavení žalobce tím, že zakládá, mění, ruší či závazně určuje jeho práva či povinnosti. Takovou definici rozhodnutí pak mohou naplňovat i nejrozumnější formy aktů správních orgánů označovaných jako „osvědčení“, „sdělení“, „odpověď“, „vyřízení“, „dopis“, „přípis“ aj. [tzv. teorie rozhodnutí v materiálním smyslu; srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 23. 3. 2005 čj. 6 A 25/2002-42, ze dne 29. 1. 2004, čj. 2 Afs 28/2003-48].
9. Povahou vyrozumění podatele stížnosti proti postupu poskytovatele zdravotních služeb o výsledku šetření jeho stížnosti ze strany správního orgánu se zabýval NSS např. v rozhodnutí ze dne 17. 9. 2014, čj. 2 As 41/2014-47, jehož závěry se uplatní i v posuzovaném případě.
10. Definice rozhodnutí přezkoumatelného správními soudy je obsažena v § 65 odst. 1 s. ř. s., dle něhož „kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak“. Rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 23. 3. 2005, čj. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS, ohledně citovaného ustanovení dovodil: „Žalobní legitimace podle tohoto ustanovení musí být dána pro všechny případy, kdy je dotčena právní sféra žalobce (...), tj. kdy se jednostranný úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, závazně a autoritativně dotýká jejich právní sféry.“
11. Institut stížnosti podle § 93 a násl. zákona o zdravotních službách vykazuje některé společné rysy se stížností dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Kromě obdobného procesního postupu při vyřizování obou typů

stížností lze blízkost těchto institutů dovodit i z toho, že před nabytím účinnosti zákona o zdravotních službách bylo při vyřizování stížností proti zdravotnickým zařízením postupováno podle přiměřeně použitelné úpravy správního řádu. Zákon o zdravotních službách pak měl mimo jiné zajistit jednotný postup při vyřizování stížností proti postupu poskytovatelů zdravotních služeb a vymezit jejich povinnost (a potažmo povinnost správních orgánů) zabývat se prokazatelným způsobem stížnostmi podanými pacienty. Zároveň bylo třeba odstranit terminologický rozpor, který nastával při užití správního řádu, neboť poskytovatele zdravotních služeb nelze považovat za správní orgány a jejich činnost není výkonem veřejné správy (důvodová zpráva k zákonu o zdravotních službách).

12. Povahou stížnosti podle § 175 správního řádu se zabýval NSS v rozsudku ze dne 17. 12. 2010, čj. 4 Aps 2/2010-44, v němž uvedl, že tato stížnost je „*pouhým podnětem pro správní orgán např. k provedení úkonů v rámci služebního dohledu [...] a stěžovatel nemá právní nárok, aby na základě jeho stížnosti byly provedeny určité dozorčí nebo jiné úkony (srov. Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 7. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 688).*“
13. Shora uvedené závěry lze aplikovat i na stížnost dle § 93 a násl. zákona o zdravotních službách. Předmětem stížnostního řízení dle citovaného zákona není rozhodování o právech a povinnostech podatele stížnosti, ale jde o prošetření skutečností ve stížnosti uvedených, přičemž zákon stěžovateli v souvislosti s vyřizováním jeho stížnosti nesvěřuje žádná konkrétní procesní oprávnění. Výsledkem stížnostního řízení je pak zjištění, zda při poskytování zdravotních služeb nebo činností s tím souvisejících bylo shledáno pochybení dotýkající se práv nebo povinností pacienta. V případě pozitivního zjištění pak správní orgán uloží poskytovateli nápravná opatření nebo podá podnět příslušnému orgánu či komoře, zjistí-li takové pochybení zdravotnického pracovníka, který je členem komory [§ 96 odst. 1 písm. b) zákona o zdravotnických službách]. Ani jedna z uvedených alternativ se nedotýká veřejných subjektivních práv stěžovatele.
14. V nyní posuzovaném případě šlo dle žalobních tvrzení a žalobcem založeného napadeného aktu o zjištění, zda se poskytovatel zdravotních služeb dopouštěl nezákonného jednání při žalobcově hospitalizaci, resp. při jejím ukončení. Žalobce podal stížnost proti postupu nemocnice (poskytovatele zdravotních služeb) při poskytování zdravotních služeb ve smyslu § 93 odst. 1 zákona o zdravotních službách. Jelikož žalobce s vyřízením své stížnosti nesouhlasil, podal stížnost k žalovanému (§ 93 odst. 2 zákona o zdravotních službách), jenž ji vyřídil napadeným přípisem ze dne 2. 4. 2025. Žalovaný po prošetření věci shledal, že k pochybení nedošlo. Žalobce tedy využil k prošetření jednání zdravotnického zařízení správného postupu dle zákona o zdravotních službách, který jasně stanovuje kroky směřující k prošetření činnosti zdravotnického zařízení. Závěr tohoto postupu – sdělení o vyřízení stížnosti se však nemohl nikterak negativně projevit v žalobcově právní sféře, neboť smyslem tohoto zákonem předvídaného postupu nebylo autoritativní rozhodování o právech a povinnostech ani jedné ze stran (žalobce ani poskytovatele zdravotních služeb), nýbrž jen iniciace dozorové pravomoci příslušných správních orgánů. Žalobou napadený přípis žalovaného tedy nenaplnuje materiální znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.
15. Ze všech shora uvedených důvodů soud dospěl soud k závěru, že žaloba je nepřijatelná, neboť je vyloučena ze soudního přezkoumání podle § 68 písm. e) ve spojení s § 70 písm. a) s. ř. s., a proto ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
16. O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

17. Vzhledem k odmítnutí žaloby se již soud pro nadbytečnost a s ohledem na zásadu hospodárnosti řízení nezabýval návrhem na osvobození žalobce od soudních poplatků.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 17. června 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu